

CMUS Profesional de Viveiro

CONCELLO DE VIVEIRO

Conservatorio Profesional
de Música de Viveiro

PROGRAMACIÓN

IDIOMAS APLICADOS AO CANTO

ÍNDICE

INTRODUCCIÓN.....	4
1. METODOLOXÍA.....	6
2. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	7
3. TEMAS TRANSVERSAIS	8
3.1. EDUCACIÓN EN VALORES	8
3.2. TRATAMENTO DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN (TIC'S).....	9
4. ACTIVIDADES CULTURAI E DE PROMOCIÓN DAS ENSINANZAS	11
5. SECUENCIACIÓN DO CURSO.....	12
5.1. ► CURSO: 1º DE GRAO PROFESIONAL	12
5.1.1. <i>Obxectivos</i>	12
5.1.2. <i>Contidos</i>	12
5.1.3. <i>Avaliación</i>	13
5.1.4. <i>Medidas de recuperación</i>	15
5.1.5. <i>Recursos didácticos</i>	15
5.2. ► CURSO: 2º DE GRAO PROFESIONAL	16
5.2.1. <i>Obxectivos</i>	16
5.2.2. <i>Contidos</i>	16
5.2.3. <i>Avaliación</i>	17
5.2.4. <i>Medidas de recuperación</i>	19
5.2.5. <i>Recursos didácticos</i>	20
5.3. ► CURSO: 3º DE GRAO PROFESIONAL	21
5.3.1. <i>Obxectivos</i>	21
5.3.2. <i>Contidos</i>	21
5.3.3. <i>Avaliación</i>	22
5.3.4. <i>Medidas de recuperación</i>	24

5.3.5.	<i>Recursos didácticos</i>	24
5.4.	▶ CURSO: 4º DE GRAO PROFESIONAL	25
5.4.1.	<i>Obxectivos</i>	25
5.4.2.	<i>Contidos</i>	25
5.4.3.	<i>Avaliación</i>	26
5.4.4.	<i>Medidas de recuperación</i>	28
5.4.5.	<i>Recursos didácticos</i>	29
5.5.	▶ CURSO: 5º DE GRAO PROFESIONAL	30
5.5.1.	<i>Obxectivos</i>	30
5.5.2.	<i>Contidos</i>	30
5.5.3.	<i>Avaliación</i>	31
5.5.4.	<i>Medidas de recuperación</i>	33
5.5.5.	<i>Recursos didácticos</i>	34
5.6.	▶ CURSO: 6º DE GRAO PROFESIONAL	35
5.6.1.	<i>Obxectivos</i>	35
5.6.2.	<i>Contidos</i>	35
5.6.3.	<i>Avaliación</i>	36
5.6.4.	<i>Medidas de recuperación</i>	38
5.6.5.	<i>Recursos didácticos</i>	38
6.	PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN E SEGUIMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.....	39
7.	PROCEDEMENTOS PARA REALIZAR A AVALIACIÓN INTERNA DO DEPARTAMENTO	40
8.	ANEXOS	41
8.1.	PROBAS DE ACCESO.....	41
	▶ PROBA DE ACCESO A PRIMEIRO DE GRAO PROFESIONAL	41
	▶ PROBA DE ACCESO A 2º, 3º, 4º, 5º e 6º DE PROFESIONAL.....	41

INTRODUCCIÓN

As ensinanzas artísticas reguladas pola Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación, ten por finalidade promocionalle ao alumnado unha formación artística de calidade, así como a de garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

A Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación, no seu artigo 6.2 atribúe ao Goberno fixar as ensinanzas mínimas, que constitúen os aspectos básicos do currículo, co fin de garantir unha formación común a todos os alumnos e a validez dos títulos correspondentes. Así mesmo, o artigo 6.4 determina que as administracións educativas competentes establecerán o currículo das distintas ensinanzas reguladas pola mesma, que deberá incluír os aspectos básicos relativos aos obxectivos, contidos e criterios de avaliación que constitúen as ensinanzas mínimas.

O Real Decreto 1577/2006, do 22 de decembro, fixa os aspectos básicos do currículo das ensinanzas profesionais de música reguladas pola LOE.

O Decreto 198/2007, do 27 de setembro, establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, e o seu currículo para o ámbito de competencia da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria na Comunidade Autónoma de Galicia. Neste decreto establécese que a finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro, establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música na Comunidade Autónoma de Galicia. Neste decreto establécese que a finalidade das ensinanzas profesionais de música é a de proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

A presente programación da concreción aos anteriores decretos a nivel de centro, e será o documento polo que se desenvolvan os diversos parámetros do traballo de aula da docente deste departamento.

Por outra banda, deixando o marco legal a un lado que engloba tódalas especialidades, a actividade do alumno de canto debe abarcar dúas vertentes: a musical e a idiomática. O texto e a música son dous elementos que están indisolublemente unidos desde a súa orixe na música cantada, esta e a razón fundamental pola que a especialidade de Canto debe incluír unha materia destinada a aprendizaxe dos principais idiomas de uso corrente na música vocal entre os que se encontra o italiano, o alemán, o francés, o inglés....

Para o desenrolo desta segunda vertente, é imprescindible dotar o alumno duns coñecementos lingüísticos suficientes que lle permitan comprender e interpretar as partituras do seu repertorio con certa soltura.

O nacemento e evolución do xénero da ópera en Italia é unha razón máis para xustificar a importancia da materia de Lingua Italiana e a súa inclusión no currículo dos estudos de Canto.

O xénero do Lied é unha parte fundamental na carreira de calquera cantante e polo tanto debemos de incluír a lingua alemá nos estudos de canto. Así mesmo a existencia de ópera, canción, oratorio, etc... en idiomas como o francés e o inglés obríganos a darlle o alumno as ferramentas ao noso alcance para poder enfrontarse a este repertorio con seguridade e confianza.

A materia pretende ademais de proporcionar ao alumno información sobre as características fonéticas ou estruturais, un acercamento os aspectos culturais dos diferentes idiomas.

1. METODOLOXÍA

A metodoloxía que se vai a aplicar na aula desenrolarase de acordo aos seguintes principios xerais:

- Aprendizaxe funcional (partindo do nivel real de coñecementos dos alumn@s).
- Ensinanza dinamizadora (provocar o estímulo e o interese no alumnado polo seu propio progreso, favorecer a súa autonomía e capacidade de superación,...).
- Adaptación á diversidade do alumn@ (metodoloxías diversas e actividades diferenciadas, adaptándonos ás características particulares de cada alumn@).
- Interdisciplinaria (aplicando o principio de “Globalización”, relacionar os contados propios con outras materias do Currículo, traballo en coordinación con todo o equipo docente, etc).
- Avaliación continuada e constante (da Programación Didáctica, de cada alumn@ de xeito personalizado, do proceso de ensinanza-aprendizaxe, da práctica docente, ...).

As actividades didácticas que se levarán a cabo nas clases son as seguintes:

- Lectura, tradución e interpretación dos textos das partituras dos seus repertorios de canto e doutras obras no idioma correspondente ao curso.
- Escoita de fragmentos musicais no idioma correspondente ao curso
- Práctica de conversacións sinxelas entre o alumnado no idioma correspondente ao curso.
- Visionado de óperas e zarzuelas completas con posterior análise sobre diversos aspectos das mesmas.
- Explicación e traballo doutros parámetros musicais relacionados co canto (Clasificación vocal, aparello fonador, historia da ópera, etc.)

2. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Distinguiremos diferentes necesidades específicas atendendo a lo menos dun xeito moi xeral a tres categorías ou grupos.

a) Alumnos con necesidades educativas especiais:

Incluirase aquí os alumnos con discapacidades (visuais auditivas ou calquera outra limitación física) ou problemas de conduta graves (antisociais, complexos e calquera tipo de tensións)

b) Alumnos con alta capacidade intelectual:

Aqueles alumnos que precisen ampliación de coñecementos respecto dos contemplados para o seu nivel.

c) Alumnos de incorporación tardía ao Sistema Educativo:

Aqueles alumnos (principalmente estranxeiros) que se incorporan non dende o inicio se non en cursos intermedios e que proceden doutro ámbito educativo.

En todos estes casos aplicaranse os seguintes principios xerais atendendo a cada necesidade:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha ampla gama de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía, para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con esixencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente.

A adaptación dos obxetivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

3. TEMAS TRANSVERSAIS

3.1. EDUCACIÓN EN VALORES

O desenvolvemento integral do alumno non debe estar limitado á adquisición de conceptos e coñecementos académicos vinculados exclusivamente a cada unha das súas áreas, senón que debe formar aos alumnos para integrarse na sociedade actual, sabendo responder de maneira adecuada aos problemas que esta sociedade implica.

Esta formación, que non está definida en ningunha das áreas, debe estar presente na aula de forma permanente, e maniféstase a través do que coñecemos como temas transversais.

A forma na que entendemos o tratamento destes temas transversais fica reflectida nos obxectivos seguintes:

- Educación para a paz.
 - Adestrarse para a solución dialogada de conflitos no ámbito escolar.
- Educación moral e cívica.
 - Participar en tarefas comúns, mostrando actitudes de colaboración e respecto polas opinións e propostas alleas.
 - O respecto pola autonomía dos demais.
- Educación para a igualdade entre os sexos.
 - Desenvolver a autoestima e unha concepción do corpo como expresión da personalidade.
 - Analizar criticamente a realidade e corrixir prexuízos sexistas e as súas manifestacións na linguaxe, publicidade, xogos, profesións, etc.
- Educación para a saúde, (postural, auditiva).
 - Proporcionar un contexto adecuado para realizar unha valoración crítica de determinados hábitos relacionados coa saúde.
- Educación para o consumidor.
 - Crear unha conciencia de consumidor responsábel que se sitúa criticamente ante o consumismo e a publicidade.

Desde a música, moitos destes temas poden tratarse propoñendo actividades que se desenvolvan en grupo, xa que estas favorecen a comunicación dos alumnos e fomentan actitudes de convivencia.

Ademais, na música pódense tratar contidos relacionados directamente coa saúde (o uso adecuado do corpo á hora de tocar o instrumento precisa dun coñecemento e coidado do mesmo, especialmente ante problemas habituais na adolescencia. Tratar temas que relacionados directamente coa paz (o coñecemento da música de outras culturas aumenta o respecto cara estas, comprendendo que o mundo non é só a música e culturas occidentais, nin as súas visións). Tratar temas relacionados coa educación para o consumidor, onde se pode analizar o mercado musical, os prezos dos cd's, o pirateo, a vulneración dos dereitos de propiedade intelectual. Tratar o uso da música nas publicidades, nos grandes almacéns, así como o efecto que pode producir no consumidor, cara quen vai dirixido.

3.2. TRATAMENTO DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN (TIC'S)

A irrupción das tecnoloxías da información e da comunicación na nosa vida cotiá é cada día mais patente, a súa utilización esténdese ata ámbitos insospeitados. O estudo da música nos conservatorios cingúese, na maioría dos casos, á práctica interpretativa empregando instrumentos tradicionais. Incluso nestas circunstancias que a priori poden parecer pouco dadas ao uso das TIC's pódense empregar co fin de complementar e facilitar o proceso de ensinanza-aprendizaxe. O uso de materiais audiovisuais relacionados ca materia xa non é unha novidade nos tempos que corren, especialmente dende a aparición de plataformas dixitais como YouTube, Vimeo, Spotify, etc.

Estas plataformas unidas á compartición masiva de material audiovisual facilita o seu uso no aula para a exemplificación das posibilidades sonoras e técnicas dos instrumentos e a exploración de diferentes posibilidades interpretativas ante un mesmo texto musical. Por outro lado a facilidade de xerar dito material con ferramentas cada vez máis accesibles (videocámaras, grabadoras, tablets, teléfonos, etc) permite analizar as propias actuacións ou interpretacións e así aportar un maior grado de obxectividade á percepción de si mesmo que ten o alumno. O material en formato electrónico (partituras, textos, etc.) tamén será útil no desenvolvemento das diferentes actividades da materia xa que facilita a rápida distribución do mesmo entre o alumnado así como o seu rápido acceso no aula no caso de dispoñer dos dispositivos correspondentes. As plataformas de almacenamento como Dropbox ou Google Drive permiten a creación de espazos de compartición de material electrónico para os alumnos que poden ser controlados polo profesor. Os motores de busca tamén serán de gran utilidade especialmente á hora de recompilar información referente ao propio instrumento, obras, compositores, etc. O uso de todos os materiais relacionados coas TIC's empregados na aula debe respectar en todo momento as leis de distribución e da propiedade intelectual dos mesmos.

Podemos facer a seguinte clasificación das TIC de utilidade para o proceso de ensino na materia:

• Medios Audiovisuais:

- Equipo audiovisual: Visionado e análise comentada cos alumnos de vídeos de audicións e actividades do centro, concertos, documentais de interese, óperas, etc., por medio do ordenador e das carpetas para carga de arquivos, habilitadas na Aula virtual do centro.
- Servidor do centro: creación dun arquivo do departamento, de vídeos e fotografías, nas carpetas habilitadas para o profesorado na Aula virtual do centro para o seu posterior visionado nas clases, e como arquivo histórico do departamento e do Conservatorio.

• Medios en internet:

- Utilización de webs como *Youtube*, *Vimeo*, etc., para visualización de vídeos e concertos de obras incluídas na programación.
- Utilización de webs de partituras gratuítas e libres de dereitos como *Imslp.org*.
- Utilización de programas de audio como *Goear*.
- Utilización de plataformas como Dropbox ou Google drive para a compartición de arquivos.

• **Programas informáticos:**

- De edición de partituras, como Finale, Sibelius, Encore, etc.
- De audio, como Spotify.

• **Medios para a comunicación:**

- O portal do centro para comunicación á comunidade escolar e ao alumnado da materia das actividades programadas, audicións, eventos, etc.
- A Aula Virtual para traslado de arquivos, traballos do alumnado, e comunicación de actividades.
- Programas de Mensaxería tipo Whatsapp ou e-mail.

4. ACTIVIDADES CULTURAIS E DE PROMOCIÓN DAS ENSIANZAS

Unha actividade pedagóxica moderna non pode quedar reducida ao ámbito da aula, aínda sendo este o espazo central do proceso educativo. Este traballo pode verse complementado por outras tarefas realizadas noutros espazos do propio centro ou doutras entidades colaboradoras.

Estas actividades están orientadas a superar o marco tradicional das clases de instrumento, complementándoas con actividades o máis variadas posibles que poñan en contacto os nosos alumnos coa realidade musical nun senso máis amplo, permitíndolles conectar esta realidade coa sociedade e a cultura do noso tempo.

Para que estas actividades teñan o máximo proveito, deben relacionarse có proceso xeral de aprendizaxe en resposta a unha adecuada planificación.

5. SECUENCIACIÓN DO CURSO

5.1. ► CURSO: 1º DE GRAO PROFESIONAL

5.1.1. Obxectivos

- Coñecer os aspectos culturais do ámbito xeográfico do idioma italiano.
- Dominar o vocabulario suficiente para desenvolverse en contextos comunicativos sinxelos en italiano.
- Adquirir un nivel básico de coñecementos gramaticáis para poder ler, traducir e interpretar textos ou cancións do seu repertorio.
- escoitar fragmentos musicais en italiano tendo en conta as pequenas variacións que algunhas veces é necesario facer na pronunciación no momento de cantar.
- Acadar o coñecemento suficiente para unha pronuncia axeitada e correcta dos textos escritos.
- Manexar con certa destreza información sobre as características fonéticas, estruturais e normas de interacción comunicativa que condicionan o uso da lingua italiana, dominando paulatinamente as peculiaridades fonéticas do mesmo e a súa aplicación ó canto.
- Ver algunhas óperas italianas enteiras ao longo do curso en dvd, VHS ou calquera outro soporte, explicando previamente as persoaxes que interveñen e o argumento, así coma traballar a lectura e tradución de pequenos fragmentos das mesmas.

5.1.2. Contidos

- Acercamento a súa lingua e cultura
 - O italiano, lingua románica.
 - Características xerais da lingua italiana en comparación con outras linguas e co castelán.
 - O plurilingüismo en Italia.
- Sistema fonético e gráfico
 - O alfabeto.
 - As Vogais.
 - As Consoantes sinxelas.
 - As dobres consoantes.
 - O acento.
 - A puntuación.
 - O apócope.
- Iniciación á gramática e morfosintaxis
 - Verbos mais importantes: essere e avere
 - O sustantivo, xénero, número, formación do plural.
 - O adxetivo
 - O artigo definido e indefinido
 - As preposicións
 - Os pronomes persoais

- Interpretación de textos cantados
 - Lectura, tradución e interpretación das partituras dos seus repertorios de Canto e doutras cancións italianas

5.1.3. Avaliación

Criterios de avaliación

- Emite correctamente breves contidos orais na lingua estudada.
- Lé de xeito autónomo un texto literario musical na lingua estudada.
- Memoriza textos breves pertencentes a obras musicais.
- Transcribe e comenta gramatical e fonéticamente textos de partituras estudadas.
- Canta de memoria pronunciando axeitadamente o texto das partituras do seu repertorio.
- Demostra unha comprensión suficiente do contexto histórico musical e literario das pezas así coma o carácter e importancia dramática das persoaxes.

Mínimos esixibles

Para superar o curso o alumno/a terá que:

- Demostrar o coñecemento das regras fonéticas e fonolóxicas da lingua italiana.
- Ser capaz de ler cunha pronunciación correcta textos sinxelos de diversos xéneros en italiano.
- Demostrar o manexo dos conceptos básicos gramaticais
- Entregar a transcripción fonética e tradución libre das obras do repertorio de canto correspondentes ao curso
- Recoñecer e diferenciar auditivamente os fonemas.
- Mostar progreso na aplicación da fonética cantada no repertorio de canto.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Inicial:** Establécese este tipo da avaliación para concretar as características dos nosos alumnos, así como para detectar, nos casos que así se precisase, as posibles carencias ou problemas que poida ter o alumno/a, para así poder resolver no menor tempo posible e da forma mais axeitada.
- **Continua:** Establécese este tipo da avaliación como seguimento habitual do alumnado, ao longo de todo o curso académico, aportando ao alumno/a a posibilidade de progresar no tempo, favorecendo así unha aprendizaxe integradora.
- **Final ou sumativa:** Dada a necesidade de emitir unha nota ao termo de cadanseu trimestre, así como ao final do curso académico, establécese este tipo da avaliación que nos aportará a información necesaria á hora de concretar que obxectivos e en que grao se obtiveron.

Para poder levar a bo termo os distintos tipos de avaliación establecidos no apartado anterior, o profesor dispón de distintos procedementos ou ferramentas que deberá empregar (do xeito que considere oportuno para cada caso) á hora de determinar a consecución de obxectivos por parte dun alumno/a.

Esta serie básica de ferramentas de avaliación sería:

- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos teóricos mediante a realización de probas escritas trimestrais.
- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos prácticos mediante a realización de lecturas, exercicios, dictados, etc.
- Observación diaria e sistemática do alumnado para valorar o nivel de atención e a actitude ante a materia.
- Control de asistencia e aproveitamento das clases.

Criterios de cualificación

A través de probas escritas e orais, cualificarase en base aos seguintes parámetros, de 1 a 10.

- Contidos específicos:
 - Transcripción Fonética
 - Gramática básica
 - Lectura e Tradución libre
 - Presentación dos traballos escritos trimestrais
- Valoración das actividades:
 - Articulación e Dicción expresiva no Canto (Audicións, Concertos,...)
- Actitude:
 - Nivel de atención, concentración e colaboración na clase, grao de interese, asistencia, etc.
- A cualificación final ponderarase deste xeito:
 1. Valoración dos contidos específicos do curso: (80%).
 2. Valoración das actividades (10%)
 3. Actitude (10%).

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula é requisito indispensable que o alumno supere os obxectivos e contidos de todas as materias do curso no que está matriculado, e que o profesor considere que pode superar os do seguinte.

O Alumno/a interesado en ampliar matrícula notificará este feito aos profesores/as de todas as materias das que estea matriculado. O alumno/a poderá solicitar permiso para asistir coma oínte ás clases do curso ao que quere ampliar. Haberá unha xunta avaliadora formada por todos os profesores/as, que emitirán unha cualificación.

O consello Escolar visto as actas de avaliación concederá as ampliacións de matrícula que procedan.

5.1.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O proceso de recuperación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos.

É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como os conceptos que se van adquirindo.

-Exames para alumnos/as que perderon o dereito á avaliación continua:

Os alumnos/as que perderon a avaliación continua dun trimestre terán que realizar un exame escrito que abarque os contidos teóricos e gramaticais correspondentes ao trimestre, unha lectura e tradución libre dun texto italiano axeitado ao nivel; tamén deberán entregar a tradución do repertorio italiano correspondente ao trimestre demostrando deste xeito o dominio dos obxectivos previstos para o trimestre ou trimestres correspondentes.

Proba extraordinaria de xuño

Para superar as probas de cada curso, o alumno/a deberá superar os obxectivos e contidos mínimos esixibles non acadados durante o curso establecidos na presente programación.

O exame para os alumnos/as que non superaron o curso na convocatoria ordinaria consistirá na lectura e tradución dunha obra musical escrita no idioma correspondente na que terán que demostrar os seus coñecementos fonéticos e de dicción axeitada ao canto.

Asimesmo deberán facer unha proba teórica escrita consistente en exercicios onde demostren os seus coñecementos gramaticais e entregar as transcripcións fonéticas e traducións das obras de todo o repertorio do curso.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que correspondan ó curso académico do que se examine.

5.1.5. Recursos didácticos

- Será necesario dispor dun aula con encerado e aparato de reprodución de vídeo e audio.
- L 'italiano all' opera: attività liguistique attraverso 15 arie famose. Carresi, Serena e Chiarenza, Sara e Frollano. Ed. BONACCI 1998
- I verbi italiani. Grammatica, esercizi e giochi. Sonia Baillini. Ed. Alma
- Calquera gramática e dicionario dos editados para uso escolar.
- Partituras e obras a traballar polos alumnos/as durante o curso académico na materia de Canto.
- Óperas representativas de diferentes períodos en italiano en calquera formato de vídeo para o seu visionado na aula.

5.2. ► CURSO: 2º DE GRAO PROFESIONAL

5.2.1. Obxectivos

- Coñecer os aspectos culturais do ámbito xeográfico do idioma italiano.
- Dominar o vocabulario suficiente para desenvolverse en contextos comunicativos sinxelos en italiano.
- Adquirir un nivel básico de coñecementos gramaticais para poder ler, traducir e interpretar textos ou cancións do seu repertorio.
- escoitar fragmentos musicais en italiano tendo en conta as pequenas variacións que algunhas veces é necesario facer na pronunciación no momento de cantar.
- Estudir a historia da música vocal italiana, incluíndo audicións e versións comparadas.
- Acadar o coñecemento suficiente para unha pronuncia axeitada e correcta dos textos escritos.
- Manexar con certa destreza información sobre as características fonéticas, estruturais e normas de interacción comunicativa que condicionan o uso da lingua italiana, dominando paulatinamente as peculiaridades fonéticas do mesmo e a súa aplicación ao canto.
- Ver algunhas óperas italianas enteiras ao longo do curso en dvd, VHS ou calquera outro soporte, explicando previamente as persoaxes que interveñen e o argumento, así coma traballar a lectura e tradución de pequenos fragmentos das mesmas.
- Estudiar os diversos parámetros que levan a Clasificación vocal. Así como traballar mediante a escoita activa o recoñecemento dos distintos tipos vocales.

5.2.2. Contidos

- Acercamento a lingua e cultura italiana
 - O italiano, lingua románica.
 - Características xerais da lingua italiana en comparación con outras linguas e co castelán.
 - O plurilingüísmo en Italia.
- Sistema fonético e gráfico
 - O alfabeto.
 - As Vocais.
 - As Consoantes sinxelas.
 - As dobres consoantes.
 - O acento
 - A puntuación
 - O apócope
- Iniciación á gramática e morfosintaxis
 - Verbos mais importantes: essere e avere
 - O sustantivo, xénero, número, formación do plural.
 - O adxetivo
 - O artigo definido e indefinido
 - As preposicións
 - As conxugacións verbais
 - Os pronomes persoais

- Estudio do léxico, das funcións e dos actos comunicativos:
 - Os saúdos
 - As nacionalidades
 - Os números
 - As horas
 - Os nomes de parentesco
 - As cores
 - Os falsos amigos
 - Os días da semana, os meses e as estacións.
- Interpretación de textos cantados
 - Lectura, tradución e interpretación das partituras dos seus repertorios de Canto e doutras cancións italianas.
- Clasificación vocal
 - O timbre. Propiedades
 - Tesitura e extensión
 - Criterios de clasificación

5.2.3. Avaliación

Criterios de avaliación

- Emite correctamente breves contidos orais na lingua estudada.
- Lé de xeito autónomo un texto literario musical na lingua estudada.
- Memoriza textos breves pertencentes a obras musicais.
- Transcribe e comenta gramatical e fonéticamente textos de partituras estudadas.
- Canta de memoria pronunciando axeitadamente o texto das partituras do seu repertorio.
- Demostra unha comprensión suficiente do contexto histórico musical e literario das pezas así coma o carácter e importancia dramática das persoaxes.
- Recoñece mediante a audición as diversas propiedades do timbre da voz.
- Demostra o coñecemento da historia da música vocal correspondente ao curso.

Mínimos esixibles

Para superar o curso o alumno terá que:

- Demostrar o coñecemento das regras fonéticas e fonolóxicas da lingua italiana.
- Ser capaz de ler cunha pronunciación correcta textos sinxelos de diversos xéneros en italiano.
- Demostrar o manexo dos conceptos básicos gramaticais
- Entregar a transcripción fonética e tradución libre das obras do repertorio de canto correspondentes ao curso
- Recoñecer e diferenciar auditivamente os fonemas.
- Mostar progreso na aplicación da fonética cantada no repertorio de canto.
- Demostrar coñecemento suficiente da historia da música vocal correspondente ao curso.
- Recoñecer as distintas propiedades do timbre.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Inicial:** Establécese este tipo da avaliación para concretar as características dos nosos alumnos/as, así como para detectar, nos casos que así se precisase, as posibles carencias ou problemas que poida ter o alumno, para así poder resolver no menor tempo posible e da forma mais axeitada.
- **Continua:** Establécese este tipo da avaliación como seguimento habitual do alumnado, ao longo de todo o curso académico, aportando ao alumno/a a posibilidade de progresar no tempo, favorecendo así unha aprendizaxe integradora.
- **Final ou sumativa:** Dada a necesidade de emitir unha nota ao termo de cada seu trimestre, así como ao final do curso académico, establécese este tipo da avaliación que nos aportará a información necesaria á hora de concretar que obxectivos e en que grao se obtiveron.

Para poder levar a bo termo os distintos tipos de avaliación establecidos no apartado anterior, o profesor/a dispón de distintos procedementos ou ferramentas que deberá empregar (do xeito que considere oportuno para cada caso) á hora de determinar a consecución de obxectivos por parte dun alumno.

Esta serie básica de ferramentas de avaliación sería:

- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos teóricos mediante a realización de probas escritas trimestrais
- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos prácticos mediante a realización de lecturas, exercicios, dictados, etc.
- Observación diaria e sistemática do alumnado para valorar o nivel de atención e a actitude fronte a materia.
- Control de asistencia e aproveitamento das clases.

Criteria de cualificación

A través de probas escritas e orais, cualificarase en base aos seguintes parámetros, de 1 a 10.

- Contidos específicos:
 - Transcrición Fonética.
 - Gramática básica.
 - Lectura e Tradución libre.
 - Presentación dos traballos escritos trimestrais.
 - Historia da Música Vocal.
 - Recoñecemento das propiedades do timbre.
- Valoración das actividades:
 - Articulación e Dicción expresiva no Canto (Audicións, Concertos,...)
- Actitude:
 - Nivel de atención, concentración e colaboración na clase, grao de interese, asistencia, etc.
- A cualificación final ponderarase deste xeito:
 1. Valoración dos contidos específicos do curso: (80%).

2. Valoración das actividades (10%): Audicións, concertos, etc.
3. Actitude (10%).

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula é requisito indispensable que o alumno/a supere os obxectivos e contidos de todas as materias do curso no que está matriculado, e que o profesor considere que pode superar os do seguinte.

O Alumno/a interesado en ampliar matrícula notificará este feito aos profesores/as de todas as materias das que estea matriculado. O alumno/a poderá solicitar permiso para asistir coma oínte ás clases do curso ao que quere ampliar. Haberá unha xunta avaliadora formada por tódolos profesores/as, que emitirán unha cualificación.

O consello Escolar visto as actas de avaliación concederá as ampliacións de matrícula que procedan.

5.2.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O proceso de recuperación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos.

É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como os conceptos que se van adquirindo.

-Exames para alumnos/as que perderon o dereito á avaliación continua:

Os alumnos/as que perderon a avaliación continua dun trimestre terán que realizar un exame escrito que abarque os contidos teóricos e gramaticais correspondentes ao trimestre, unha lectura e traducción libre dun texto italiano axeitado ao nivel; tamén deberán entregar a traducción do repertorio italiano correspondente ao trimestre demostrando deste xeito o dominio dos obxectivos previstos para o trimestre ou trimestres correspondentes.

Proba extraordinaria de xuño

Para superar as probas de cada curso, o alumno/a deberá superar os obxectivos e contidos mínimos esixibles non acadados durante o curso establecidos na presente programación.

O exame para os alumnos/as que non superaron o curso na convocatoria ordinaria consistirá na lectura e traducción dunha obra musical escrita no idioma correspondente na que terán que demostrar os seus coñecementos fonéticos e de dicción axeitada ao canto.

Asimesmo deberán facer unha proba teórica escrita consistente en exercicios onde demostren os seus coñecementos gramaticais e entregar as transcripcións fonéticas e traducións das obras de todo o repertorio do curso.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que correspondan ó curso académico do que se examine.

5.2.5. Recursos didácticos

- Será necesario dispor dun aula con encerado así coma aparato de reprodución de vídeo e audio.
- L 'italiano all' opera: attività liguistique attraverso 15 arie famose. Carresi, Serena e Chiarenza, Sara e Frollano. Ed. BONACCI 1998.
- I verbi italiani. Grammatica, esercizi e giochi. Sonia Baillini. Ed. Alma.
- *El arte del canto*. Arturo Reverter. Ed. Alianza.
- Calquera gramática e dicionario dos editados para uso escolar.
- Partituras e obras traballadas ou por traballar polos alumnos/as durante o curso académico na asignatura de Canto.
- Óperas representativas de diferentes períodos en italiano en calquera formato de vídeo para o seu visionado na aula.

5.3. ► CURSO: 3º DE GRAO PROFESIONAL

5.3.1. Obxectivos

- Coñecer os aspectos culturais do ámbito xeográfico do idioma alemá.
- Dominar o vocabulario suficiente para desenvolverse en contextos comunicativos sinxelos en alemán.
- Adquirir un nivel básico de coñecementos gramaticais para poder ler, traducir e interpretar textos ou cancións do seu repertorio.
- escoitar fragmentos musicais en alemán tendo en conta as pequenas variacións que algunhas veces é necesario facer na pronunciación no momento de cantar.
- Estudiar a historia da música vocal alemana, incluíndo audicións e versións comparadas.
- Acadar o coñecemento suficiente para unha pronuncia axeitada e correcta dos textos escritos.
- Manexar con certa destreza información sobre as características fonéticas, estruturais e normas de interacción comunicativa que condicionan o uso da lingua alemana, dominando paulatinamente as peculiaridades fonéticas do mesmo e a súa aplicación ó canto.
- Ver algunhas óperas alemanas enteiras ao longo do curso en dvd, VHS ou calquera outro soporte, explicando previamente as persoaxes que interveñen e o argumento, así coma traballar a lectura e tradución de pequenos fragmentos das mesmas.
- Estudiar as partes e o funcionamento do aparello fonador e o seu papel no canto.

5.3.2. Contidos

Os contidos entorno os cales se planificará a clase de Lingua Alemana para cumprir os obxectivos propostos serán os seguintes:

- Acercamento a lingua e a cultura
 - O Alemán, lingua xermánica.
 - Características xerais da lingua alemana en comparación con outras linguas e co castelán.
 - O Bühnendeutsch.
 - O alemán no seu contexto.
- Sistema fonético e gráfico
 - O alfabeto.
 - As Vogais.
 - As Consoantes simples.
 - As dobres consoantes.
 - O Umlaut.
 - A puntuación.
- Iniciación á gramática e morfosintaxis
 - O sustantivo, xénero, número e caso.
 - O adxetivo
 - Os artigos definidos e indefinidos.
 - Os pronomes persoais
- Interpretación de textos cantados
 - Lectura, tradución e interpretación das partituras dos seus repertorios de Canto e doutras

cancións alemás.

- O aparello fonador (1ª parte)
 - Anatomía.
 - A produción da voz
- Estudo da historia da música vocal en alemán, incluíndo audicións e versións comparadas.

5.3.3. Avaliación

Criterios de avaliación

- Emite correctamente breves contidos orais na lingua estudada.
- Lé de xeito autónomo un texto literario musical na lingua estudada.
- Memoriza textos breves pertencentes a obras musicais.
- Transcribe e comenta gramatical e fonéticamente textos de partituras estudadas.
- Demostra coñecementos gramaticais básicos.
- Canta de memoria pronunciando axeitadamente o texto das partituras do seu repertorio.
- Demostra unha comprensión suficiente do contexto histórico musical e literario das pezas así coma o carácter e importancia dramática das persoaxes.
- Demostra o coñecemento da historia da música vocal correspondente ao curso.
- Coñece a anatomía e o funcionamento do aparello fonador.

Mínimos esixibles

Para superar o curso o alumnado terá que:

- Demostrar o coñecemento das regras fonéticas e fonolóxicas da lingua alemana.
- Ser capaz de ler cunha pronunciación correcta textos sinxelos de diversos xéneros en alemán.
- Demostrar o manexo dos conceptos básicos gramaticais.
- Entregar a transcripción fonética e tradución libre das obras do repertorio de canto correspondentes ao curso.
- Recoñecer e diferenciar auditivamente os fonemas.
- Mostar progreso na aplicación da fonética cantada no repertorio de canto.
- Demostrar coñecemento suficiente da historia da música vocal correspondente.
- Coñecer as partes fundamentais do aparello fonador así como o seu funcionamento.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Inicial:** Establécese este tipo da avaliación para concretar as características dos nosos alumnos/as, así como para detectar, nos casos que así se precisase, as posibles carencias ou problemas que poida ter o alumno/a, para así poder resolver no menor tempo posible e da forma mais axeitada.
- **Continua:** Establécese este tipo da avaliación como seguimento habitual do alumnado, ao longo de todo o curso académico, aportando ao alumno/a a posibilidade de progresar no tempo, favorecendo así unha aprendizaxe integradora.
- **Final ou sumativa:** Dada a necesidade de emitir unha nota ao termo de cadanseu trimestre, así como ao final do curso académico, establécese este tipo da avaliación que nos aportará a información necesaria á hora de concretar que obxectivos e en que grao se obtiveron.

Para poder levar a bo termo os distintos tipos de avaliación establecidos no apartado anterior, o profesor/a dispón de distintos procedementos ou ferramentas que deberá empregar (do xeito que considere oportuno para cada caso) á hora de determinar a consecución de obxectivos por parte dun alumno/a.

Esta serie básica de ferramentas de avaliación sería:

- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos teóricos mediante a realización de probas escritas trimestrais.
- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos prácticos mediante a realización de lecturas, exercicios, dictados, etc.
- Observación diaria e sistemática do alumnado para valorar o nivel de atención e a actitude ante a materia.
- Control de asistencia e aproveitamento das clases.

Criterios de cualificación

A través de probas escritas e orais, cualificarase en base aos seguintes parámetros, de 1 a 10.

- Contidos específicos:
 - Transcrición Fonética
 - Gramática básica
 - Lectura e Tradución libre
 - Presentación dos traballos escritos trimestrais
 - Historia da Música Vocal
 - O aparello fonador
- Valoración das actividades:
 - Articulación e Dicción expresiva no Canto (Audicións, Concertos,...)
- Actitude:
 - Nivel de atención, concentración e colaboración na clase, grao de interese, asistencia, etc.
- A cualificación final ponderarase deste xeito:
 1. Valoración dos contidos específicos do curso: (80%).
 2. Valoración das actividades (10%): Audicións, concertos, etc.
 3. Actitude (10%).

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula é requisito indispensable que o alumno/a supere os obxectivos e contidos de tódalas materias do curso no que está matriculado, e que o profesor considere que pode superar os do seguinte.

O Alumno/a interesado en ampliar matrícula notificará este feito aos profesores/as de todas as materias das que estea matriculado. O alumno/a poderá solicitar permiso para asistir coma oínte ás clases do curso ao que quere ampliar. Haberá unha xunta avaliadora formada por todos os profesores/as, que emitirán unha cualificación.

O consello Escolar visto as actas de avaliación concederá as ampliacións de matrícula que procedan.

5.3.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O proceso de recuperación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos.

É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como os conceptos que se van adquirindo.

-Exames para alumnos/as que perderon o dereito á avaliación continua:

Os alumnos/as que perderon a avaliación continua dun trimestre terán que realizar un exame escrito que abarque os contidos teóricos e gramaticais correspondentes ao trimestre, unha lectura e traducción libre dun texto italiano axeitado ao nivel; tamén deberán entregar a traducción do repertorio italiano correspondente ao trimestre demostrando deste xeito o dominio dos obxectivos previstos para o trimestre ou trimestres correspondentes.

Proba extraordinaria de xuño

Para superar as probas de cada curso, o alumno/a deberá superar os obxectivos e contidos mínimos esixibles non acadados durante o curso establecidos na presente programación.

O exame para os alumnos/as que non superaron o curso na convocatoria ordinaria consistirá na lectura e traducción dunha obra musical escrita no idioma correspondente na que terán que demostrar os seus coñecementos fonéticos e de dicción axeitada ao canto.

Asimesmo deberán facer unha proba teórica escrita consistente en exercicios onde demostren os seus coñecementos gramaticais e entregar as transcripcións fonéticas e traducións das obras de todo o repertorio do curso.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que correspondan ó curso académico do que se examine.

5.3.5. Recursos didácticos

- Será necesario dispor dun aula con encerado así coma aparato de reprodución de vídeo e audio.
- Algunha gramática e diccionario alemás dos editados para uso escolar.
- Partituras e obras traballadas ou por traballar polos alumnos/as durante o curso académico na asignatura de Canto.
- Óperas, Lieder, Oratorios, Singspiele representativos de diferentes períodos en alemán en calquera formato de vídeo para o seu visionado na aula.
- *Anatomía para la voz*. Blandine Calais-Germain e François Germain. Ed. La liebre de marzo.

5.4. ► CURSO: 4º DE GRAO PROFESIONAL

5.4.1. Obxectivos

- Coñecer os aspectos culturais do ámbito xeográfico do idioma alemá.
- Dominar o vocabulario suficiente para desenvolverse en contextos comunicativos sinxelos en alemán.
- Adquirir un nivel básico de coñecementos gramaticais para poder ler, traducir e interpretar textos ou cancións do seu repertorio.
- escoitar fragmentos musicais en alemán tendo en conta as pequenas variacións que algunhas veces é necesario facer na pronunciación no momento de cantar.
- Estudiar a historia da música vocal alemana, incluíndo audicións e versións comparadas.
- Acadar o coñecemento suficiente para unha pronuncia axeitada e correcta dos textos escritos.
- Manexar con certa destreza información sobre as características fonéticas, estruturais e normas de interacción comunicativa que condicionan o uso da lingua alemana, dominando paulatinamente as peculiaridades fonéticas do mesmo e a súa aplicación ao canto.
- Ver algunhas óperas alemáns enteiros ao longo do curso en dvd, VHS ou calquera outro soporte, explicando previamente as persoaxes que interveñen e o argumento, así coma traballar a lectura e tradución de pequenos fragmentos das mesmas.
- Estudiar as partes e o funcionamento do aparello fonador e o seu papel no canto.

5.4.2. Contidos

- Acercamento a lingua e a cultura alemás
 - O Alemán, lingua xermánica.
 - Características xerais da lingua alemana en comparación con outras linguas e co castelán.
 - O Bühnendeutsch.
 - O alemán no seu contexto.
- Sistema fonético e gráfico
 - O alfabeto.
 - As Vogais.
 - As Consoantes simples.
 - As dobres consoantes.
 - O Umlaut.
 - A puntuación.
 - O caso
- Iniciación á gramática e morfosintaxis
 - Verbos mais importantes: haben und sein
 - O sustantivo, xénero, número e caso.
 - O adxetivo
 - Os artigos definidos e indefinidos.
 - Os pronomes persoais
 - As preposicións

- Estudio do léxico, das funcións e dos actos comunicativos:
 - Os saúdos
 - As nacionalidades
 - Os números
 - As cores
 - Os días da semana, os meses e as estacións.
- Interpretación de textos cantados
 - Lectura, tradución e interpretación das partituras dos seus repertorios de Canto e doutras cancións alemás.
- O aparello fonador (2ª parte)
 - Anatomía.
 - A produción da voz
- Estudo da historia da música vocal en alemán, incluíndo audicións e versións comparadas.

5.4.3. Avaliación

Criterios de avaliación

- Emite correctamente breves contidos orais na lingua estudada.
- Lé de xeito autónomo un texto literario musical na lingua estudada.
- Memoriza textos breves pertencentes a obras musicais.
- Transcribe e comenta gramatical e fonéticamente textos de partituras estudadas.
- Demostra coñecementos gramaticais básicos.
- Canta de memoria pronunciando axeitadamente o texto das partituras do seu repertorio.
- Demostra unha comprensión suficiente do contexto histórico musical e literario das pezas así coma o carácter e importancia dramática das persoaxes.
- Demostra o coñecemento da historia da música vocal correspondente ao curso.
- Coñece a anatomía e o funcionamento do aparello fonador.

Mínimos esixibles

Para superar o curso o alumnado terá que:

- Demostrar o coñecemento das regras fonéticas e fonolóxicas da lingua alemana.
- Ser capaz de ler cunha pronunciación correcta textos sinxelos de diversos xéneros en alemán.
- Demostrar o manexo dos conceptos básicos gramaticais.
- Entregar a transcripción fonética e tradución libre das obras do repertorio de canto correspondentes ao curso.
- Recoñecer e diferenciar auditivamente os fonemas.
- Mostar progreso na aplicación da fonética cantada no repertorio de canto.
- Demostrar coñecemento suficiente da historia da música vocal correspondente.
- Coñecer as partes do aparello fonador así como o seu funcionamento.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Inicial:** Establécese este tipo da avaliación para concretar as características dos nosos alumnos/as, así como para detectar, nos casos que así se precisase, as posibles carencias ou problemas que poida ter o alumno/a, para así poder resolver no menor tempo posible e da forma mais axeitada.
- **Continua:** Establécese este tipo da avaliación como seguimento habitual do alumnado, ao longo de todo o curso académico, aportando ao alumno/a a posibilidade de progresar no tempo, favorecendo así unha aprendizaxe integradora.
- **Final ou sumativa:** Dada a necesidade de emitir unha nota ao termo de cadanseu trimestre, así como ao final do curso académico, establécese este tipo da avaliación que nos aportará a información necesaria á hora de concretar que obxectivos e en que grao se obtiveron.

Para poder levar a bo termo os distintos tipos de avaliación establecidos no apartado anterior, o profesor/a dispón de distintos procedementos ou ferramentas que deberá empregar (do xeito que considere oportuno para cada caso) á hora de determinar a consecución de obxectivos por parte dun alumno/a.

Esta serie básica de ferramentas de avaliación sería:

- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos teóricos mediante a realización de probas escritas trimestrais.
- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos prácticos mediante a realización de lecturas, exercicios, dictados, etc.
- Observación diaria e sistemática do alumnado para valorar o nivel de atención e a actitude ante a materia.
- Control de asistencia e aproveitamento das clases.

Criterios de cualificación

A través de probas escritas e orais, cualificarase en base aos seguintes parámetros, de 1 a 10.

- Contidos específicos:
 - Transcrición Fonética
 - Gramática básica
 - Lectura e Tradución libre
 - Presentación dos traballos escritos trimestrais
 - Historia da Música Vocal
 - O aparello fonador
- Valoración das actividades:
 - Articulación e Dicción expresiva no Canto (Audicións, Concertos,...)
- Actitude:
 - Nivel de atención, concentración e colaboración na clase, grao de interese, asistencia, etc.
- A cualificación final ponderarase deste xeito:
 1. Valoración dos contidos específicos do curso: (80%).
 2. Valoración das actividades (10%): Audicións, concertos, etc.
 3. Actitude (10%).

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula é requisito indispensable que o alumno/a supere os obxectivos e contidos de todas as materias do curso no que está matriculado, e que o profesor considere que pode superar os do seguinte.

O Alumno/a interesado en ampliar matrícula notificará este feito aos profesores/as de todas as materias das que estea matriculado. O alumno/a poderá solicitar permiso para asistir coma oínte ás clases do curso ao que quere ampliar. Haberá unha xunta avaliadora formada por todos os profesores/as, que emitirán unha cualificación.

O consello Escolar visto as actas de avaliación concederá as ampliacións de matrícula que procedan.

5.4.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O proceso de recuperación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos.

É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como os conceptos que se van adquirindo.

-Exames para alumnos/as que perderon o dereito á avaliación continua:

Os alumnos/as que perderon a avaliación continua dun trimestre terán que realizar un exame escrito que abarque os contidos teóricos e gramaticais correspondentes ao trimestre, unha lectura e tradución libre dun texto italiano axeitado ao nivel; tamén deberán entregar a tradución do repertorio italiano correspondente ao trimestre demostrando deste xeito o dominio dos obxectivos previstos para o trimestre ou trimestres correspondentes.

Proba extraordinaria de xuño

Para superar as probas de cada curso, o alumno/a deberá superar os obxectivos e contidos mínimos esixibles non acadados durante o curso establecidos na presente programación.

O exame para os alumnos/as que non superaron o curso na convocatoria ordinaria consistirá na lectura e tradución dunha obra musical escrita no idioma correspondente na que terán que demostrar os seus coñecementos fonéticos e de dicción axeitada ao canto.

Asimesmo deberán facer unha proba teórica escrita consistente en exercicios onde demostren os seus coñecementos gramaticais e entregar as transcripcións fonéticas e traducións das obras de todo o repertorio do curso.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que correspondan ó curso académico do que se examine.

5.4.5. Recursos didácticos

- Será necesario dispor dun aula con encerado así coma aparato de reprodución de vídeo e audio.
- Algunha gramática e diccionario alemás dos editados para uso escolar.
- Partituras e obras traballadas ou por traballar polos alumnos/as durante o curso académico na asignatura de Canto.
- Óperas, Lieder, Oratorios, Singspiele representativos de diferentes períodos en alemán en calquera formato de vídeo para o seu visionado na aula.
- *Anatomía para la voz*. Blandine Calais-Germain e François Germain. Ed. La liebre de marzo.

5.5. ► CURSO: 5º DE GRAO PROFESIONAL

5.5.1. Obxectivos

- Coñecer os aspectos culturais do ámbito xeográfico do idioma francés.
- Dominar o vocabulario suficiente para desenvolverse en contextos comunicativos sinxelos en francés.
- Adquirir un nivel básico de coñecementos gramaticais para poder ler, traducir e interpretar textos ou cancións do seu repertorio.
- escoitar fragmentos musicais en francés tendo en conta as pequenas variacións que algunhas veces é necesario facer na pronunciación no momento de cantar.
- Estudiar a historia da música vocal francesa, incluíndo audicións e versións comparadas.
- Acadar o coñecemento suficiente para unha pronuncia axeitada e correcta dos textos escritos.
- Manexar con certa destreza información sobre as características fonéticas, estruturais e normas de interacción comunicativa que condicionan o uso da lingua francesa, dominando paulatinamente as peculiaridades fonéticas do mesmo e a súa aplicación ó canto.
- Ver algunhas óperas francesas enteiras ao longo do curso en dvd, VHS ou calquera outro soporte, explicando previamente as persoaxes que interveñen e o argumento, así coma traballar a lectura e tradución de pequenos fragmentos das mesmas.
- Estudiar a terminoloxía propia do canto e o seu significado.

5.5.2. Contidos

Os contidos entorno os cales se planificará a clase de Lingua francesa para cumprir os obxectivos propostos serán os seguintes:

- Acercamento a lingua e a cultura francesas
 - O Francés, lingua románica.
 - Características xerais da lingua francesa en comparación con outras linguas e co castelán.
 - O francés no seu contexto.
- Sistema fonético e gráfico
 - O alfabeto.
 - As Vogais.
 - As Consoantes simples.
 - As dobres consoantes.
 - A acentuación no francés.
 - A Liaison e os encadenamentos vocálico e consonántico.
 - A “e” caduca.
- Iniciación á gramática e morfosintaxis
 - Verbos mais importantes
 - O sustantivo, xénero, número.
 - O adxetivo
 - Os artigos definidos e indefinidos.
 - Os pronomes persoais
 - As preposicións

- Estudio do léxico, das funcións e dos actos comunicativos:
 - Os saúdos
 - As nacionalidades
 - Os números
 - As cores
 - Os días da semana, os meses e as estacións.
- Interpretación de textos cantados
 - Lectura, tradución e interpretación das partituras dos seus repertorios de Canto e doutras cancións alemás.
- Terminoloxía propia do Canto (1ª parte)
 - Falsetto, falsettone, flautato...
 - Reguladores de intesidade: Messa di voce, filado, sfumatura...
 - Fiato, legato, canto spianato...
 - Ataques. Golpe de glotis
- Estudo da historia da música vocal en francés, incluíndo audicións e versións comparadas.

5.5.3. Avaliación

Criterios de avaliación

- Emite correctamente breves contidos orais na lingua estudada.
- Lé de xeito autónomo un texto literario musical na lingua estudada.
- Memoriza textos breves pertencentes a obras musicais.
- Transcribe e comenta gramatical e fonéticamente textos de partituras estudadas.
- Demostra coñecementos gramaticais básicos.
- Canta de memoria pronunciando axeitadamente o texto das partituras do seu repertorio.
- Demostra unha comprensión suficiente do contexto histórico musical e literario das pezas así coma o carácter e importancia dramática das persoaxes.
- Demostra o coñecemento da historia da música vocal correspondente ao curso.
- Coñece e entende a terminoloxía propia do canto explicada durante o curso.

Mínimos esixibles

Para superar o curso o alumnado terá que:

- Demostrar o coñecemento das regras fonéticas e fonolóxicas da lingua francesa.
- Ser capaz de ler cunha pronunciación correcta textos sinxelos de diversos xéneros en francés.
- Demostrar o manexo dos conceptos básicos gramaticais.
- Entregar a transcripción fonética e tradución libre das obras do repertorio de canto correspondentes ao curso.
- Recoñecer e diferenciar auditivamente os fonemas.
- Mostar progreso na aplicación da fonética cantada no repertorio de canto.
- Demostrar coñecemento suficiente da historia da música vocal correspondente.
- Coñecer minimamente a terminoloxía propia do canto.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Inicial:** Establécese este tipo da avaliación para concretar as características dos nosos alumnos/as, así como para detectar, nos casos que así se precisase, as posibles carencias ou problemas que poida ter o alumno/a, para así poder resolver no menor tempo posible e da forma mais axeitada.
- **Continua:** Establécese este tipo da avaliación como seguimento habitual do alumnado, ao longo de todo o curso académico, aportando ao alumno/a a posibilidade de progresar no tempo, favorecendo así unha aprendizaxe integradora.
- **Final ou sumativa:** Dada a necesidade de emitir unha nota ao termo de cadanseu trimestre, así como ao final do curso académico, establécese este tipo da avaliación que nos aportará a información necesaria á hora de concretar que obxectivos e en que grao se obtiveron.

Para poder levar a bo termo os distintos tipos de avaliación establecidos no apartado anterior, o profesor/a dispón de distintos procedementos ou ferramentas que deberá empregar (do xeito que considere oportuno para cada caso) á hora de determinar a consecución de obxectivos por parte dun alumno/a.

Esta serie básica de ferramentas de avaliación sería:

- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos teóricos mediante a realización de probas escritas trimestrais.
- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos prácticos mediante a realización de lecturas, exercicios, dictados, etc.
- Observación diaria e sistemática do alumnado para valorar o nivel de atención e a actitude ante a materia.
- Control de asistencia e aproveitamento das clases.

Crterios de cualificación

A través de probas escritas e orais, cualificarase en base aos seguintes parámetros, de 1 a 10.

- Contidos específicos:
 - Transcrición Fonética
 - Gramática básica
 - Lectura e Tradución libre
 - Presentación dos traballos escritos trimestrais
 - Historia da Música Vocal
 - Terminoloxía propia do canto.
- Valoración das actividades:
 - Articulación e Dicción expresiva no Canto (Audicións, Concertos,...)
- Actitude:
 - Nivel de atención, concentración e colaboración na clase, grao de interese, asistencia, etc.
- A cualificación final ponderarase deste xeito:
 1. Valoración dos contidos específicos do curso: (80%).
 2. Valoración das actividades (10%): Audicións, concertos, etc.
 3. Actitude (10%).

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula é requisito indispensable que o alumno/a supere os obxectivos e contidos de todas as materias do curso no que está matriculado, e que o profesor considere que pode superar os do seguinte.

O Alumno/a interesado en ampliar matrícula notificará este feito aos profesores/as de todas as materias das que estea matriculado. O alumno/a poderá solicitar permiso para asistir coma oínte ás clases do curso ao que quere ampliar. Haberá unha xunta avaliadora formada por todos os profesores/as, que emitirán unha cualificación.

O consello Escolar visto as actas de avaliación concederá as ampliacións de matrícula que procedan.

5.5.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O proceso de recuperación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos.

É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como os conceptos que se van adquirindo.

-Exames para alumnos/as que perderon o dereito á avaliación continua:

Os alumnos/as que perderon a avaliación continua dun trimestre terán que realizar un exame escrito que abarque os contidos teóricos e gramaticais correspondentes ao trimestre, unha lectura e tradución libre dun texto italiano axeitado ao nivel; tamén deberán entregar a tradución do repertorio italiano correspondente ao trimestre demostrando deste xeito o dominio dos obxectivos previstos para o trimestre ou trimestres correspondentes.

Proba extraordinaria de xuño

Para superar as probas de cada curso, o alumno/a deberá superar os obxectivos e contidos mínimos esixibles non acadados durante o curso establecidos na presente programación.

O exame para os alumnos/as que non superaron o curso na convocatoria ordinaria consistirá na lectura e tradución dunha obra musical escrita no idioma correspondente na que terán que demostrar os seus coñecementos fonéticos e de dicción axeitada ao canto.

Asimesmo deberán facer unha proba teórica escrita consistente en exercicios onde demostren os seus coñecementos gramaticais e entregar as transcripcions fonéticas e traduccions das obras de todo o repertorio do curso.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que correspondan ó curso académico do que se examine.

5.5.5. Recursos didácticos

- Será necesario dispor dun aula con encerado así coma aparato de reprodución de vídeo e audio.
- Phonetique progressive du Française niveau debutant. Ed. Cle international
- Algunha gramática e diccionario de francés dos editados para uso escolar.
- Partituras e obras traballadas ou por traballar polos alumnos/as durante o curso académico na asignatura de Canto.
- Óperas, Chanson, Oratorio, etc. representativos de diferentes períodos en francés, en calquera formato de vídeo para o seu visionado na aula.
- *El arte del canto*. Arturo Reverter. Ed. Alianza.

5.6. ► CURSO: 6º DE GRAO PROFESIONAL

5.6.1. Obxectivos

- Coñecer os aspectos culturais do ámbito xeográfico do idioma inglés.
- Dominar o vocabulario suficiente para desenvolverse en contextos comunicativos sinxelos en inglés.
- Adquirir un nivel básico de coñecementos gramaticais para poder ler, traducir e interpretar textos ou cancións do seu repertorio.
- escoitar fragmentos musicais en inglés tendo en conta as pequenas variacións que algunhas veces é necesario facer na pronunciación no momento de cantar.
- Estudiar a historia da música vocal inglesa, incluíndo audicións e versións comparadas.
- Acadar o coñecemento suficiente para unha pronuncia axeitada e correcta dos textos escritos.
- Manexar con certa destreza información sobre as características fonéticas, estruturais e normas de interacción comunicativa que condicionan o uso da lingua inglesa, dominando paulatinamente as peculiaridades fonéticas do mesmo e a súa aplicación ó canto.
- Ver algunhas óperas inglesas enteiras ao longo do curso en dvd, VHS ou calquera outro soporte, explicando previamente as persoaxes que interveñen e o argumento, así coma traballar a lectura e tradución de pequenos fragmentos das mesmas
- Estudiar a terminoloxía propia do canto e o seu significado.

5.6.2. Contidos

- Acercamento a lingua e a cultura inglesas
 - O Inglés, lingua xermánica.
 - Características xerais da lingua inglesa en comparación con outras linguas e co castelán.
 - O inglés no seu contexto.
- Sistema fonético e gráfico
 - O alfabeto.
 - As Vogais.
 - As Consoantes simples.
 - As dobres consoantes.
- Iniciación á gramática e morfosintaxis
 - Verbos mais importantes
 - O sustantivo, xénero, número.
 - O adxetivo
 - Os artigos definidos e indefinidos.
 - Os pronomes persoais
 - As preposicións
 - As conxugacións verbais
- Estudio do léxico, das funcións e dos actos comunicativos:
 - Os saúdos
 - As nacionalidades
 - Os números

- As cores
- Os días da semana, os meses e as estacións.
- Interpretación de textos cantados
 - Lectura, tradución e interpretación das partituras dos seus repertorios de Canto e doutras cancións alemás.
- Terminoloxía propia do Canto (2ª parte)
 - Coloratura, axilidades, Acciacaturas...
 - Grupetos, Canto di sbalzo, Corona, Fermata...
 - O trino e as suas clases.
 - Agudos e sobreagudos
- Estudo da historia da música vocal en inglés, incluíndo audicións e versións comparadas.

5.6.3. Avaliación

Criterios de avaliación

- Emite correctamente breves contidos orais na lingua estudada.
 - Lé de xeito autónomo un texto literario musical na lingua estudada.
 - Memoriza textos breves pertencentes a obras musicais.
 - Transcribe e comenta gramatical e fonéticamente textos de partituras estudadas.
 - Demostra coñecementos gramaticais básicos.
 - Canta de memoria pronunciando axeitadamente o texto das partituras do seu repertorio.
 - Demostra unha comprensión suficiente do contexto histórico musical e literario das pezas así coma o carácter e importancia dramática das persoaxes.
 - Demostra o coñecemento da historia da música vocal correspondente ao curso.
- Coñece e entende a terminoloxía propia do canto explicada durante o curso.

Mínimos esixibles

Para superar o curso o alumnado terá que:

- Demostrar o coñecemento das regras fonéticas e fonolóxicas da lingua inglesa.
- Ser capaz de ler cunha pronunciación correcta textos sinxelos de diversos xéneros en inglés.
- Demostrar o manexo dos conceptos básicos gramaticais.
- Entregar a transcripción fonética e tradución libre das obras do repertorio de canto correspondentes ao curso.
- Recoñecer e diferenciar auditivamente os fonemas.
- Mostar progreso na aplicación da fonética cantada no repertorio de canto.
- Demostrar coñecemento suficiente da historia da música vocal correspondente.
- Coñecer minimamente a terminoloxía propia do canto.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- **Inicial:** Establécese este tipo da avaliación para concretar as características dos nosos alumnos/as, así como para detectar, nos casos que así se precisase, as posibles carencias ou problemas que poida ter o alumno/a, para así poder resolver no menor tempo posible e da forma mais axeitada.
- **Continua:** Establécese este tipo da avaliación como seguimento habitual do alumnado, ao

longo de todo o curso académico, aportando ao alumno/a a posibilidade de progresar no tempo, favorecendo así unha aprendizaxe integradora.

- **Final ou sumativa:** Dada a necesidade de emitir unha nota ao termo de cada seu trimestre, así como ao final do curso académico, establécese este tipo da avaliación que nos aportará a información necesaria á hora de concretar que obxectivos e en que grao se obtiveron.

Para poder levar a bo termo os distintos tipos de avaliación establecidos no apartado anterior, o profesor/a dispón de distintos procedementos ou ferramentas que deberá empregar (do xeito que considere oportuno para cada caso) á hora de determinar a consecución de obxectivos por parte dun alumno/a.

Esta serie básica de ferramentas de avaliación sería:

- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos teóricos mediante a realización de probas escritas trimestrais.
- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos prácticos mediante a realización de lecturas, exercicios, dictados, etc.
- Observación diaria e sistemática do alumnado para valorar o nivel de atención e a actitude ante a materia.
- Control de asistencia e aproveitamento das clases.

Criterios de cualificación

A través de probas escritas e orais, cualificarase en base aos seguintes parámetros, de 1 a 10.

- Contidos específicos:
 - Transcrición Fonética
 - Gramática básica
 - Lectura e Tradución libre
 - Presentación dos traballos escritos trimestrais
 - Historia da Música Vocal
 - Terminoloxía propia do canto.
- Valoración das actividades:
 - Articulación e Dicción expresiva no Canto (Audicións, Concertos,...)
- Actitude:
 - Nivel de atención, concentración e colaboración na clase, grao de interese, asistencia, etc.
- A cualificación final ponderarase deste xeito:
 1. Valoración dos contidos específicos do curso: (80%).
 2. Valoración das actividades (10%): Audicións, concertos, etc.
 3. Actitude (10%).

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula é requisito indispensable que o alumno/a supere os obxectivos e contidos de todas as materias do curso no que está matriculado, e que o profesor considere que pode superar os do seguinte.

O Alumno/a interesado en ampliar matrícula notificará este feito aos profesores/as de todas as materias das que estea matriculado. O alumno/a poderá solicitar permiso para asistir coma oínte ás clases do curso ao que quere ampliar. Haberá unha xunta avaliadora formada por todos os profesores/as, que emitirán unha cualificación.

O consello Escolar visto as actas de avaliación concederá as ampliacións de matrícula que procedan.

5.6.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O proceso de recuperación comporta a realización de probas específicas, pero sobre todo, unha observación das actividades cotiás, que se realizan ao longo do curso para detectar problemas e establecer medidas para solucionarlos.

É fundamental valorar tanto os procedementos, como as actitudes, así como os conceptos que se van adquirindo.

-Exames para alumnos/as que perderon o dereito á avaliación continua:

Os alumnos/as que perderon a avaliación continua dun trimestre terán que realizar un exame escrito que abarque os contidos teóricos e gramaticais correspondentes ao trimestre, unha lectura e traducción libre dun texto italiano axeitado ao nivel; tamén deberán entregar a traducción do repertorio italiano correspondente ao trimestre demostrando deste xeito o dominio dos obxectivos previstos para o trimestre ou trimestres correspondentes.

Proba extraordinaria de xuño

Para superar as probas de cada curso, o alumno/a deberá superar os obxectivos e contidos mínimos esixibles non acadados durante o curso establecidos na presente programación.

O exame para os alumnos/as que non superaron o curso na convocatoria ordinaria consistirá na lectura e traducción dunha obra musical escrita no idioma correspondente na que terán que demostrar os seus coñecementos fonéticos e de dicción axeitada ao canto.

Asimesmo deberán facer unha proba teórica escrita consistente en exercicios onde demostren os seus coñecementos gramaticais e entregar as transcripcions fonéticas e traduccions das obras de todo o repertorio do curso.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que correspondan ó curso académico do que se examine.

5.6.5. Recursos didácticos

- Será necesario dispor dun aula con encerado así coma aparato de reprodución de vídeo e audio.
- Algunha gramática e diccionario de inglés dos editados para uso escolar.
- Partituras e obras traballadas ou por traballar polos alumnos/as durante o curso académico na asignatura de Canto.
- Óperas, Cancións, Oratorios, etc. en inglés representativos de diferentes períodos en calquera formato de vídeo para o seu visionado na aula.
- *El arte del canto*. Arturo Reverter. Ed. Alianza.

6. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN E SEGUIMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Ao longo do curso, os profesores revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así coma os resultados académicos dos alumnos, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos alumnos: avaliación inicial, atención nas clases, tempo adicado ao estudo, condicións, talento, capacidades, etc.

Os profesores informarán aos alumnos e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución.

Así mesmo, tentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada alumno.

Os procedementos para que o departamento de canto coordine, valore e revise o axeitado desenvolvemento das súas programacións didácticas, incluíndo esta, así como os seus resultados

serán:

- Intercambio de opinións despois das audicións, de xeito que o profesorado poida aportar suxestións e ideas sobre o avance de alumnos doutros/as compañeiros/as.
- Reunións de departamento: aproveitaranse para facer achegas, críticas, e calquera tipo de aportación sobre o funcionamento no día a día das programacións.
- Audicións de aula nas que o profesorado establecerá uns obxectivos, uns contidos e uns criterios para avalialos de forma conxunta e desa forma dar unha perspectiva global da situación do alumnado.
- Unha vez rematado o curso e feita a avaliación final, farase unha valoración individual sobre o cumprimento da programación, e plantexaranse as modificacións que se consideren precisas.

7. PROCEDEMENTOS PARA REALIZAR A AVALIACIÓN INTERNA DO DEPARTAMENTO

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos, etc. Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia do instrumento, así como a individualidade de cada un dos alumnos: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interese no estudo do instrumento, etc.

Comentaranse regularmente as audicións realizadas polos alumnos, os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasladaranse á Comisión de Coordinación Pedagóxica os puntos que os profesores estimen necesarios. Finalmente revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificando criterios para obter o óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos alumnos.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta e de forma moi destacada, os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, cursos de formación específicos para o profesorado e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos profesores, etc....

En definitiva, os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade, e que permita aos profesores e alumnos levar a cabo, de forma real os obxectivos que a programación expón soamente de forma teórica.

8. ANEXOS

8.1. PROBAS DE ACCESO

➤ **PROBA DE ACCESO A PRIMEIRO DE GRAO PROFESIONAL**

Dada a inexistencia do Grao Elemental na especialidade de Canto, non se realizará proba de idiomas no acceso a primeiro curso.

➤ **PROBA DE ACCESO A 2º, 3º, 4º, 5º e 6º DE PROFESIONAL**

Sobre os contidos reflectidos para cada curso na presente programación o/a aspirante realizará tres probas:

- 1.- Lectura e tradución libre (con axuda do dicionario) dun texto a elección do tribunal, de dificultade acorde ó curso que se solicita, no idioma correspondente ao curso
- 2.- Responder por escrito a algunha pregunta ou exercicio de contido gramatical.
- 3.- Recitado de memoria de dous textos musicais do repertorio correspondente ao curso solicitado.